

MONTOBANO¹ MULTIMEDIJŲ BIBLIOTEKA –

magiška erdvė atradimams,
dialogui bei mokymuisi

Tekstas: **CFA ARCHITECTES**
Fotografijos: **PAUL RAFTERY**
Vieta: **MONTAUBAN, PRANCŪZIJA**
Realizacija: **2013 m.**
(konkursas: 2005 m.,
statybos leidimas: 2009 m.,
statybos darbų pradžia: 2010 m.)
Plotas: **3800 kv. m.**
Užsakovas: **MONTAUBAN MIESTO TARYBA**
(Montauban Town Council)
Realizacijos kaina: **7 mln. 200 tūkst. eurų**

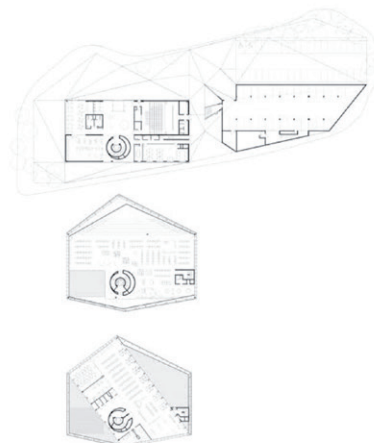
ARCHITEKTŪRA | centras

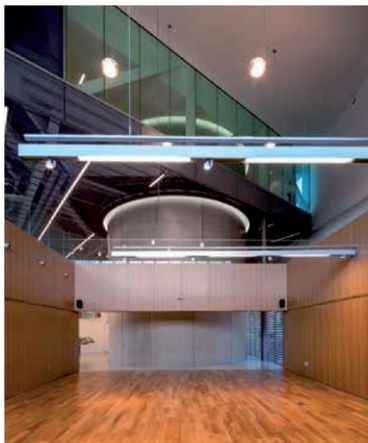
Šiuolaikinė medijų biblioteka yra svarbus miestovaizdžio akcentas. Žymūs miestų sociologai panašius unikalaus dizaino bei naujos kartos technologijų statinius lygina su „miesto modernumo katedromis“ (*angl. „cathedrals of urban modernity“*), „žinių katedromis“ (*angl. „cathedrals of knowledge“*) ir kt., turėdami galvoje reikšmingą architektūros indėlį miesto įvaizdžio formavimo procese.

Biblioteka šiuo atveju suvokiama kaip bendro gyvenimo centras, jungiančios kultūros dalis, taip pat ir nuotykių erdvė, kurioje atrandamos fantastiškos istorijos. Istorijos multimedijų bibliotekoje taip pat ir rašomos, pasakojamos, rodomos paveikslėliuose bei dainuojamos, perteikiant muzikos formą. Be to, ši biblioteka yra konkreti apibrėžta erdvė, kurioje ieškoma reikiamos (specifinės) informacijos.

Montoban multimedijų bibliotekos pastatas atspindi pakitusią orientaciją į visuomenės poreikių kūrimą, daugialypės informacijos pateikimą bei šiuolaikinio (dažnai vartotojiško, skubančio) žmogaus poreikių tenkinimą. Joje dera skirtingos šiuolaikiškos daugiavertinės bibliotekos savybės – individualumas ir dalijimasis, atradimas ir mokymasis, apsiėmimas ir kontempliacija. Šiandienos mobilus, klajokliško darbo formos skatina ieškoti populiarių kavinų, gebančių atstoti darbo vietos erdvę, tačiau jų pasirinkimas sunkiai palyginamas su, pavyzdžiui, mokytojų įstaigų bibliotekų erdvėmis bei patogumu. Montobano multimedijų bibliotekoje, kurią suprojektavo Paryžiuje įsikūrusių architektų komanda *Colbac Franzen & Associés*, persipina trys erdvės, išreiškiančios daugiavertinę paskirtį. Šiuolaikinė biblioteka, talpinanti įvairias medijas, yra tarsi mūsų

¹ Montobanas (*pranc. „Montauban“*) – miestas pietvakarių Prancūzijoje, Tarno ir Garonos departamente, nutolęs 50 km nuo Tulūzos.

visatos pasaulis. Montobane kaip tik ir siekta sukurti tokią erdvę, išsėdėsčiusią ypatingoje vietoje, simbolinėje miesto plėtros požiūriu.

Naujoji Montoban multimedijų biblioteka – tai rytinės miesto plėtros rekonstrukcijos projekto dalis. Šiuo projektu tarsi siekiama suformuoti vartus, vedančius į miestą, ir suteikti pamirštiems, apleistiems rajonams tapatybę, kuriančią bendrą Montoban miesto veidą. Taip pat buvo norima pakeisti ir tradicinės bibliotekos sampratą, suteikiant jai daugiau funkcijų, akcentuojant skaitmeninės informacijos bazę, jos naudojimą bei prieinamumą. Montoban multimedijų biblioteka suteikia erdvinį kontekstą ir fiziškai apčiuopiamą vaizdą informacijai bei jos sklaidai.

Biblioteka pastatyta susipinančių maršrutų (ribų) centre: pietinėje pusėje esantis kelias – tai 19 a. aplinkkelis, o šiaurinėje pusėje išsėdėsčiusių kelių bei pastatų konstrukcijos išlikusios nuo 1960 – 1970 metų *Chaumes* komplekso laikų. Kurdami pastato koncepciją, architektai sutelkė dėmesį į tris skirtingų paskirčių bibliotekos erdves – lankytojų susirinkimų patalpą, didžiulę skaitymo erdvę bei skaitymo ir darbo kambarius. Skaitymo erdvė buvo pavadinta „Imaginary Worlds“ (lit. „įsivaizduojami pasauliai“), kurioje

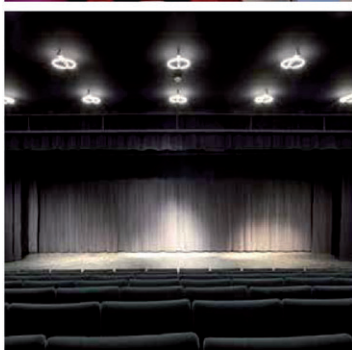

Žmonės skatinami ieškoti, atrasti, bendrauti tarpusavyje bei dalintis rasta informacija.

Projektuojant tris skirtingų funkcijų patalpas atskiruose aukštuose, viršutinis buvo pakreiptas įstrižu kampu dviejų žemiau esančių aukštų atžvilgiu. Visi trys blokai apjungti trianguliacijos principu, taip pasiekiant įdomų vidinės erdvės rezultatą, atspindintį iškeltus projekto reikalavimus ir pabrėžiant geometrinius architektūrinių tūrų sprendimus. Pirmasis bei antrasis aukštai ribojasi su 19-ojo a. keliu, o bibliotekos „snapas“ kiek sutrumpintas, kad sutaptų su aplinkkelio išlinkimu. Trečiasis aukštas suprojektuotas statmenai Luiso 14-ojo keliui, siekiant užtikrinti, jog pastatas bei jo stogas sutampa su istorine „geometrija“. Galiausiai naujo, urbanistinio pastato trianguliacija atitinka ir šiaurinės dalies geometrinės plokštumos.

Siekiant glaudesnio dialogo su visuomene, lankytojams praplėstos papildomos bibliotekos ribos šiaurinės pusės lauko erdvėje, kurioje toliau gali vykti lankytojų edukacija bei komunikacija. Žmonių susirinkimai pirmajame aukšte vilioja praeivius, kviesdami juos užėti į vidų. Čia

yra didelė fojė, kurioje pateikiama naujausia informacija, įrengta kavinė. Čia galima skaityti, yra 120 vietų auditorija bei parodų salė. Fojė taip pat įsikūrusi ir administracija bei informacijos skyrius. Per šią patalpą galima patekti tiesiai į antrąjį aukštą, į „Imaginary worlds“ – vietą, skirtą bet kokio amžiaus lankytojų, norinčių atrasti bei tyrinėti. Siekiant vizualiai bei erdviškai susieti antrąjį bei trečiąjį aukštus, suprojektuotos skaitymo pakopos. Fojė patalpa yra tiesiai po „Imaginary worlds“ ir saulei pakilus aukštai, abi šios zonos dalijasi natūralia šviesa. Didžiulės langų plokštumos džiugina lankytojus vaizdu – čia matosi vartai, įvažiavimas į miestą, šimtamečių medžių giraitė bei Montoban miesto centras.

Toks bibliotekos išryškinimas suteikia pastatui struktūrinio tvirtumo, stabilumo. Dvi pagrindinės plieninės sijos eina per viršutinį aukštą ir jį laiko, o pačios remiasi į keturis statramsčius. Du iš jų yra nukreipti į žemesnių aukštų kraštus, o kiti du laiko pastato išsikišimą ir yra nukreipti į žemesnių aukštų šonus. Ši bibliotekos konstrukcija leidžia naudoti vidinių laikinių sienų. Tai sukūrė sąlygas laisvam patalpų išdėstymui bei išplanavimui.

Pastatas dengtas degintu moliu, kuris siejasi su Montoban miestui būdingais plytinių namų eksterjeriais. Langus dengia lentelės, kurios apatiniame aukšte veikia kaip žaliuzės. Lentelės palaiko bibliotekos administracijos patalpų komfortišką klimatą bei saugo privatumą. Didžiulės stiklinės langų plokštumos skaitymui skirtose patalpose suteikia daugiausiai šviesos ir kontrastuoja su rausvo molio fasadu. Dažyto betono naudojimas išorinėse erdvėse primena žvirgždą, naudojamą senamiesčio šilumaišiams. ☐